

Groussbusser Buet

Uertschaften Dellen, Léierhaff a Groussbus

EDITION SPECIALE «KLIMAPAKT 2015»



www.groussbus.lu

KlimaPakt

meng Gemeng engagéiert sech

S.6

SOLARKADASTER

S.7

ENERGIE-EMFRO

S.17

KLIMASCHUTZ-LEITBILD

S.28

**KLIMASCHÜTZER AN EISER
GEMENG**

An dëser Editioun - dans cette édition

Vierwuert	3
Fotoen vun der Receptioun	4
Froën & Äntwerten iwwert de Klimapakt - <i>FAQ pacte climat</i>	5
Solarkadaster vun der Gemeng Groussbus	6
Resultater vun der Energie-Emfro - <i>Résultats de l'enquête énergétique</i>	7
Conclusiounen vun der Energie-Emfro	16
Klimaschutz-Leitbild vun der Gemeng Groussbus	17
Klimaschützer aus eiser Gemeng	28
Primen fir erneierbar Energien & Renovatioun - Primes pour énergies renouvelables & assainissement	33
Wat maachen eis Gemeng an d'Klimateam fir méi Klimaschutz?	35
Wat huet eis Gemeng schonn zënter dem Bäitritt zum Klimapakt ëmgesat?	36
Den CO ₂ -Foussoufdruck vun engem Groussbuser	36
L'Administration communale Grosbous opte pour nova naturstroum	40

Editeur responsable:

Collège des bourgmestre et échevins
1, rue de Bastogne
L-9154 Grosbous
B.P. 7 L-9006 Grosbous
Tel: 83 80 22 - 1
college@groussbus.lu



Léiw Awunner aus der Groussbuser Gemeng,

Zenter engem gudden Joer ass eis Gemeng zesummen mat den aner néng Gemengen aus dem Kanton Réiden dem **Klimapakt** bäi getrueden. Dëse Baitrëtt ass eng logesch Suite vun all den Engagementer an Aktivitéiten vun eiser Gemeng am Beräich Energiespueren, nohalteg Liewensweis, Ëmweltschutz an erneierbaren Energien iwwer di leschten Joren.

Mam Ënnerschreiw vum Klimapakt, huet sech eis Gemeng verpflichtet een **Klimateam** mat Bierger an Gemegevertrieder op d'Been ze stellen. Dëst Klimateam beréit d'Gemeng an hirer Klimaschutz- an Energiepolitik, schléit Projeten vir an hëlleft bei der Ëmsetzung.

Eist Groussbuser Klimateam huet iwwer dat lescht Joer vill geschafft an huet ënner anerem versicht erauszefannen **wéi vill Energie** an ënner **wat fir enger Form Energie** (Masutt, Holz, Solar, ...) an eiser Gemeng verbraucht gëtt. Et sinn **Klima-Zieler** fest geluecht ginn an zënter deem schaffen mir mat lech all zesummen op des Zieler hin.

Op den nächsten Säiten, presentéieren mir lech nieft e puer generellen Informatiounen **Statistiken zum aktuellen Stand** an eiser Gemeng an **d'Klima-Zieler** déi eis Gemeng sech bis 2020 gëtt.

Wéinst dëser gudder Aarbecht huet eis Gemeng och ganz gutt Chancen am Zertifikationsprozess vum Klimapakt eng **Selwer-Medaille** ze kréien. Des Auszeechnung ass gebonnen un eng finanziell Subventioun vum Staat (25€ pro Awunner pro Joer).

Eis Klima-Zieler erreeche mer natierlech nëmmen Hand an Hand mat lech all. Nëmme duerch **Zesummeschaffen**, ginn mir der Erausfuederung vum Klimawandel Meeschter an schaffen den Iwwergang zu enger **komplett nohalteger Gesellschaft!**

Mir wënschen lech eng ganz gutt Lecture an freeën eis iwwer all är Froen an Iddien!

Äert Groussbuser Klimateam,



Äert Klimateam (vun lenks no riets)

Armand Olinger (Buergermeeschter),
Danièle Flammant, Alex Berchem
(Gemengentechniker), Caroline Schmit
(Klimaberoderin), Paul Engel, Anne-
Marie Pauly-Pitz (Gemegeconseillère),
Wout Albers

Wann Dir wëllt am Klimateam aktiv ginn, dann mëllt lech bei der kantonalen Klimaberoderin:
caroline.schmit@reidener-kanton.lu oder Tel: 26 62 08 01 22



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Receptioun vum Groussbuser Klimateam



Den 16. Juli 2015 virun der Theater-Première vum Schankemännchen huet sech eist Klimateam dem Publikum virgestallt.

Als éischt huet eisen Buergermeeschter erkläert wat eis Gemeng schonn alles am Beräich Klimaschutz an Energie geschafft huet an wat nach alles geplangt ass, souwuel an der Gemeng wéi och am Kanton.

Eis Klimaberoderin Caroline Schmit huet uschléissend den CO₂-Foussoffrock vun engem duerchschnëttlechen Groussbuser virgestallt, deem Dir och an dësem Buet noliesen kannt.

Zum Ofschloss huet den Staatssekretär Camille Gira eis iwwer de leschten Stand vum Klimaschutz um nationalen an internationalen Niveau informéiert.

Et woren net nëmmen vill Bierger aus eiser Gemeng present, mee mir kruten och Besuch vun villen Memberen aus aneren Klimateamen aus dem Kanton Réiden.





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Froen & Äntwerten

Wat ass de Klimapakt? / C'est quoi le Pacte Climat?

De Klimapakt ass een **staatlechen Programm**, deen d'Gemengen derbäi ënnerstëtzt **méi klimafrëndlech** an **energieeffizient** ze ginn. An dësem Pakt ginn d'Gemengen a ganz villen Beräicher ënnersicht: vun der Raum-Planung, dem Energie-Verbrauch an der Energie-Produktioun, bis hin zu den Fouss- a Vëlosweeër, öffentliche Verkéier an der Kommunikatioun an Zesummenaarbecht mat hiren Bierger, Veräiner, Schoulen,...

Le Pacte Climat est un programme étatique qui soutient les communes dans leur lutte contre le réchauffement climatique. Dans ce pacte, les communes sont contrôlées dans de nombreux domaines: aménagement du territoire, consommation énergétique, production d'énergies renouvelables, chemins piétons, pistes cyclables, transport public, communication et collaboration avec les citoyens, clubs, écoles,...

Méi Informatiounen? Plus d'infos?

- www.pacteclimat.lu
- www.krk.lu

KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich

Wat mécht ee Climateam ? / Que fait l'Equipe Climat?

D'Aufgab vum Climateam ass et no Méiglechkeeten ze sichen den **CO₂-Foussofdrock** an eiser ganzer Gemeng **ze verklengeren**, engersäits duerch:

- **Aspuerungen vun Energie** (zB. manner Auto fueren a méi Bus oder de Vëlo notzen, manner hetzen, méi regional Produkter kafen,...)

an anerersäits duerch

- **d'Ersetze vu fossillen Energiequellen** (Pétrol, Mazout, Diesel, Gas,...) mat **erneuerbaren Energiequellen** (zB. Holz, Sonn, Loft).



La mission de l'Equipe Climat est de chercher des pistes permettant de réduire l'empreinte carbone dans toute notre commune et ceci en économisant de l'énergie (rouler moins en voiture privée et plus en bus, acheter plus de produits locaux,...) et en substituant les énergies fossiles (mazout, gasoil, charbon,...) par des énergies renouvelables (bois, soleil, air, biomasse,...).

„Wir brauchen ganz dringend Entwürfe für positive, in vollem Sinne lebenswerte, ökologisch nachhaltige Lebensstile. Es gibt solche Entwürfe, und deshalb wird auch ein Wandel nicht ausgeschlossen sein. Wir müssen den Wandel nur wirklich wollen. Alle sind dazu aufgefordert, dabei mitzudenken, diesen Wandel mitzugestalten ...“

Hans-Peter Dürr, 2009



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Solarkadaster

D'Gemeng Groussbus huet een Solarkadaster fir d'Potential vun Photovoltaik (Stroumproduktioun) an vun thermeschen Solaranlagen (Produktioun vu waarmem Waasser) maache gelooss.

Wat ass ee Solarkadaster?

Op engem Solarkadaster gesäit een ob eng Daach-Fläch sech eegent fir d'Sonnenenergie ze notzen. All Daach-Fläch ass enger Kategorie vun A - hellgréng (ganz gutt) bis E - rout (net gutt) zou geuerdnet ginn. D'Gemeng an d'Klimateam wëssen elo genau wéi vill Energie wou mat Sonnenenergie ka produzéiert ginn.

Virstellung vum Solarkadaster

Den Solarkadaster gëtt all den Bierger aus der Gemeng virgestallt:

Dënschdes, den 6. Oktober um 19h30 am Festsall vun der Gemeng

Hei gitt Dir gewuer ob ären Daach sech eegent fir eng Photovoltaik oder eng thermesch Solaranlag a wé vill Energie Dir kënnt produzéieren. Dir kritt Informatiounen iwwer d 'Präisser an staatlech Subsidien.

Mir freeën eis op äert Kommen!



Solarkadaster fir Photovoltaik vun der Uertschaft Groussbus



Solarkadaster fir Photovoltaik vun der Uertschaft Dellen



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Resultater vun eiser Energie-Ëmfro (Februar 2015) Résultats de notre enquête sur l'énergie (Février 2015)

D'Aufgab vum Groussbusser Klimateam ass et no Méiglechkeeten ze sichen **eisen CO₂-Foussofdrock** an der ganzer Gemeng **ze verkleengeren**, engersäits duerch:

- **Aspuerung vum Energie** (z.B. manner Auto fueren a méi Bus oder de Vëlo notzen, manner mat Mazout oder Gas hetzen, méi regional Produkter kafen,...)

an anerersäits duerch

- **d'Ersetze vu fossillen Energiequellen** (Pétrol, Mazout, Diesel, Gas,...) mat **erneierbaren Energiequellen** (z.B. Holz, Sonn, Loft).

D'Klimateam befaasst sech de Moment mat der **Bestandsopnam.** Hei versiche mer erauszefannen **wéi vill Energie** an eiser Gemeng iwwerhaapt verbraucht gëtt an **vu wou des Energie** kennt. Dowéinst huet eist Klimateam am Februar zu enger **Ëmfro iwwer den Energieverbrauch** opgeruff. Ze gewonnen gouf et een lësser mat der Famill an engem Restaurant aus der Gemeng.

Insgesamt hunn **64 vun eisen 346 Haushälter (19%)** bei der Ëmfro matgemaach an mir soen all deenen **villmools Merci!** Leider konnt just 1 Haushalt gewonnen. De **Gewënner** vun der Ëmfro ass **Här Ben Majerus vun Groussbus!** Mir felicitéieren him an senger Famill!

Denkt drun bei all ären **Energiefroen iwwer:**

- Renovatioun an Neibau
- Energiespueren
- Erneierbar Energien
- Staatlech Subsidien

d'**Energie-Infoline (26 62 08 01)** fir eng gratis Berodung unzerrufen info@ksm.lu – ksm.lu

L'Equipe Climat recherche des possibilités de réduction de CO₂ dans notre commune :

- *soit en économisant de l'énergie fossile (épargner du mazout en isolant mieux, rouler moins en voiture et plus en bus, acheter des produits régionaux,...)*
- *soit en remplaçant l'énergie fossile (mazout, essence, diesel, gaz,...) par de l'énergie renouvelable (bois, solaire, éolien, géothermique,...)*

Actuellement, l'Equipe Climat essaye de savoir combien d'énergie est consommée sur le territoire communal et d'où cette énergie provient. C'est la raison pour laquelle, vous avez reçu un questionnaire en Février avec des questions relatives à votre consommation d'énergie.

*Au total **64 des 346 ménages** de notre commune ont participé à l'enquête. **Un immense Merci** à tous ceux de vous qui ont participé à notre enquête! Les participants ont pris part dans un tirage au sort. Le gagnant de d'un bon dans un restaurant de notre commune est M. Ben Majerus de Grosbous. Nous lui félicitons tout en lui souhaitant un repas sympathique en famille ou amis!*

Avez-vous des questions sur:

- Rénovation ou nouvelle construction
- Économies d'énergie
- Energies renouvelables
- Subventions étatiques?

Appelez l'**Infoline de l'EnergieAtelier (26 62 08 01)** et demandez un conseil gratuit en énergie! info@ksm.lu – ksm.lu



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Resultater vun der Ëmfro

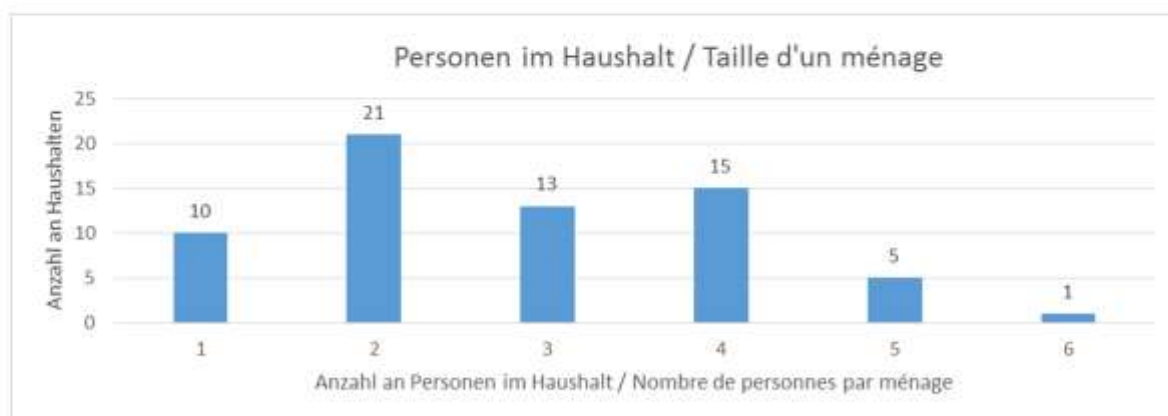
1. Persounen pro Haushalt

Am Duerchschnitt liewen **2,5 Persounen** an engem Haushalt an eiser Gemeng.

Résultats de l'enquête

Nombre de personnes par ménage

En moyenne, un ménage dans notre commune se compose de **2,5 personnes**.

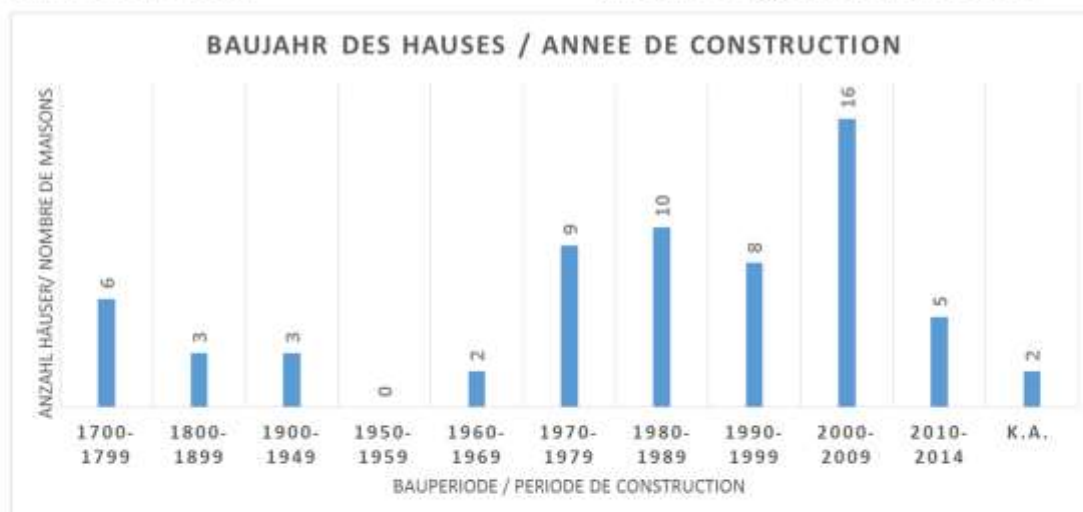


2. Alter vun eisen Häiser

Di meescht Haushälter déi matgemaach hunn, wunnen an zimlech neien Häiser. Et ginn awer och eng gutt Partie Häiser déi iwwer 100 Joer hunn an eiser Gemeng.

Age de nos habitations

La majorité des ménages participant habitent dans une maison bien récente. Cependant, une partie non négligeable a plus de 100 ans.



3. Beheizte Wunnfläch

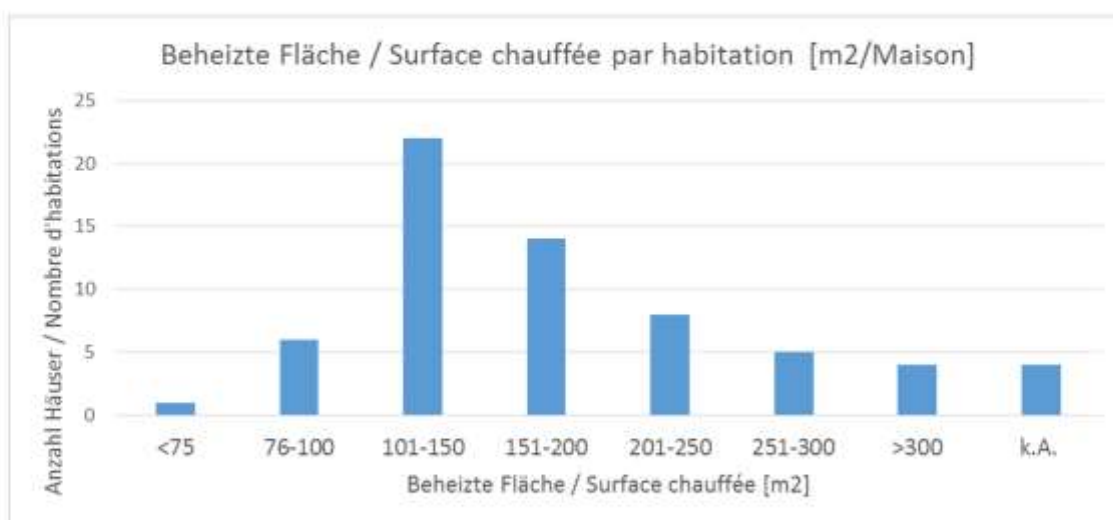
Di meeschten Häiser an eiser Gemeng hunn eng Wunnfläch zwëschen 100 an 150 m². Et ginn wéineg ganz kleng Wunnengen (Type Studio < 75 m²). D'Moyenne läit bei 172 m².

Surface d'habitation chauffée

La plupart des maisons de notre commune ont une surface habitable entre 100 et 150 m². Il y a peu de Studios. La moyenne de surface habitable est de 172 m².



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich.

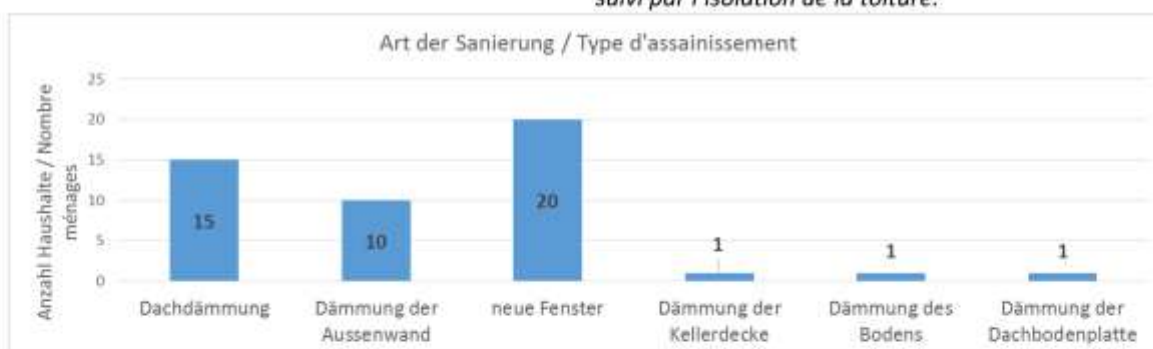


4. Rezent Sanéierungen

42% vun den Haushälter hunn uginn hiert Haus an den leschten 5 Joer sanéiert ze hunn. D'heefegst Sanéierung ass d'Ersetze vu Fënsteren an op zweeter Plaz ass d'Isolatioun vum Daach.

Assainissements énergétiques récents

42% des ménages ont indiqué avoir réalisé des travaux d'assainissement énergétique au cours des 5 dernières années. L'assainissement le plus fréquent est le remplacement des fenêtres, suivi par l'isolation de la toiture.



5. Energiequell fir ze Hetzen

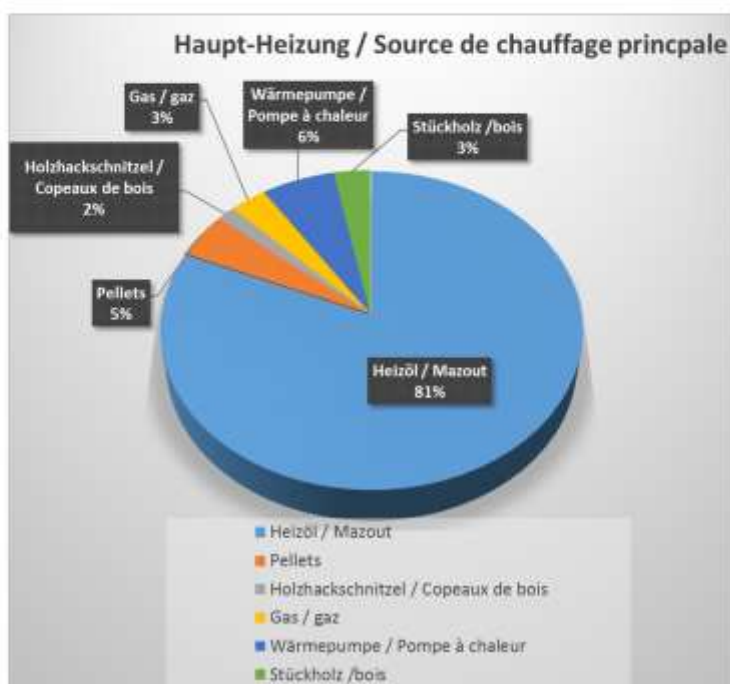
81% vun eisen Haushälter hetzen haaptsächlech mat Masutt. D'nei Haiser hetzen mat enger Wärmepompe (6%) an 5% hunn eng Pellet-Heizung. 3% hetzen jeeweils mat Stéckholz respektiv Gas. 2% hunn eng Holzackschnitzelanlage. 47% vun deenen déi haaptsächlech mat Masutt hetzen, benotzen och regelméisseg Holz an der Cheminée.

Source d'énergie pour le chauffage

81% des ménages chauffent principalement au mazout. Les maisons les plus récentes ont une pompe à chaleur (6%), 5% ont un chauffage aux pellets et 3% chauffent au gaz respectivement au bois. 2% des ménages ont une chaudière à copeaux de bois. 47% des ménages chauffant au mazout utilisent régulièrement leur cheminée au bois.


KlimaPakt

meunne Gemengde engagiert sich

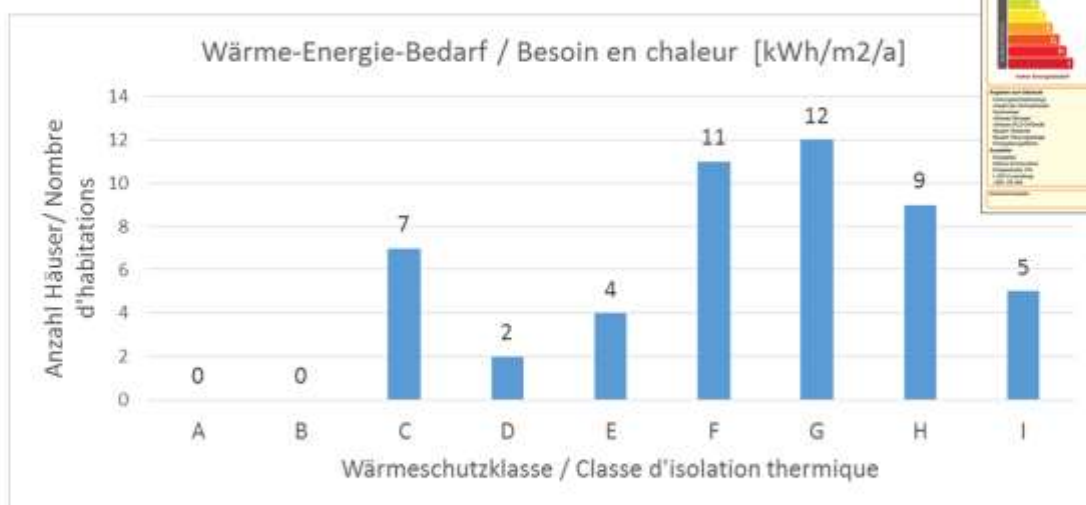


6. Energeteschen Zoustand vun den Hauser (Wärmeschutzklasse)

Déi meescht Hauser déi matgemaach hunn, hunn e relativen héijen Hëtzesverbrauch a gëifen am Energiepass an der Wärmeschutz-Klass F-G leien.

Etat énergétique des maisons (Isolation thermique)

La plupart des maisons de notre commune ont une consommation plutôt élevée et correspondent à la classe d'isolation thermique « F-G ».





KlimaPakt
maire Gemeinde engagiert sich



7. Duerchschnëttlechen Masuttsverbrauch

Di meeschten Haushälter verbrauchen am Schnëtt zwëschen 2000 an 3000 Liter Masutt pro Joer.

Consommation moyenne de mazout

La plupart des ménages consomment entre 2000 et 3000 litre de Mazout par an.

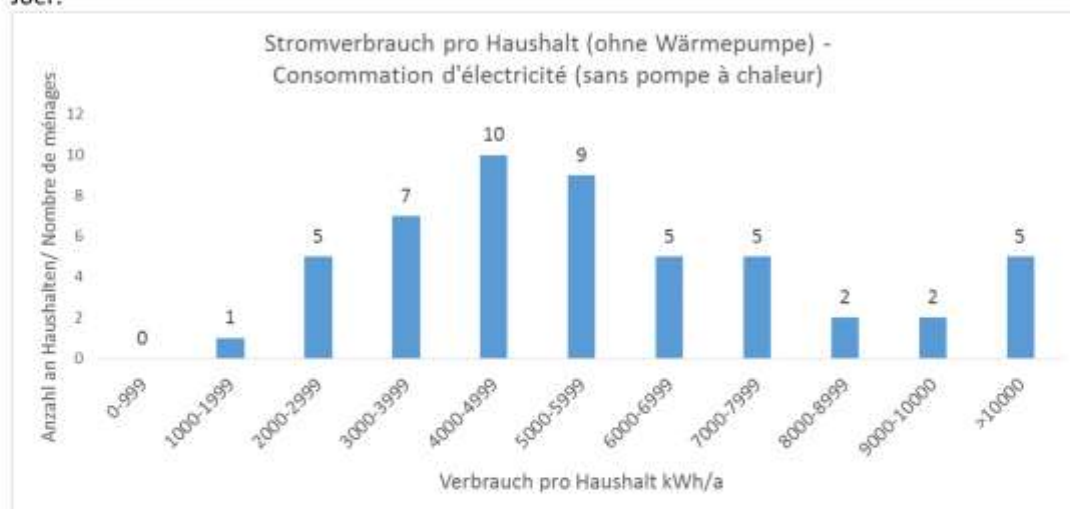


8. Duerchschnëttlechen Stromverbrauch

Beim Stromverbrauch leien di meeschten Haushälter zwëschen 3000 an 6000 kWh pro Joer.

Consommation moyenne d'électricité

La plupart des ménages consomment entre 3000 et 6000 kWh/an.





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich

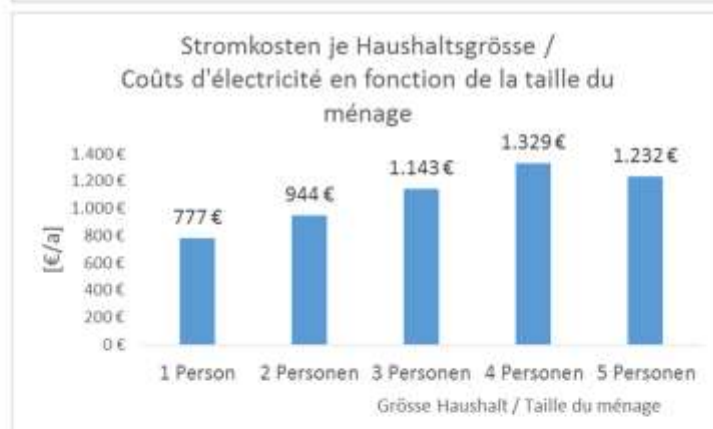
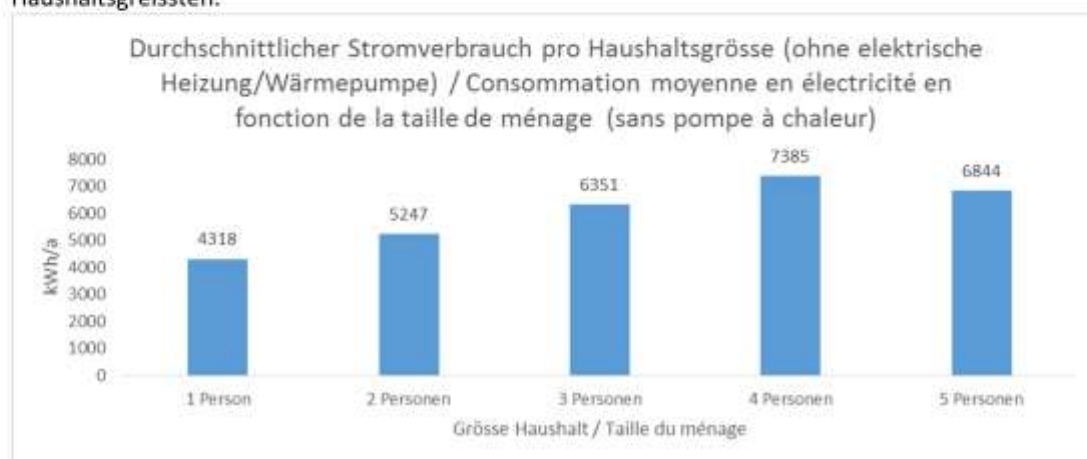


9. Strom-Verbrauch an Stromkäschten pro Haushaltsgréisst

Op dësen zwee Tableau'en gesinn mer di duerchschnëttlech Strom-Verbrauch an Strom-Käschten pro Joer fir di verschidden Haushaltsgréissten.

Consommation et Coûts pour électricité en fonction de la taille de ménage

Sur ces deux tableaux sont représentés les consommations et coûts moyens d'électricité en fonction de la taille du ménage.



11. Undeel un Haiser mat thermescher Solaranlag

Ménages avec installation solaire thermique

D'Émfro huet erginn dass 11% eng thermesch Solaranlag um Daach leien hunn fir Waarmwaasserproduktioun an 9% hunn eng thermesch Solaranlag fir Waarmwaasserproduktioun mat Heizungsennerstëtzung. 80% hunn keng Solaranlag. Et ass also nach Potenzial no uewen. Denkt drun dass Dir vum Staat an vun ärer Gemeng Subsidien kritt fir thermesch Solaranlagen! Frot no op ärer Gemeng ob ären Daach gëeegent ass! Tel: 26.88.28.20

L'enquête a révélé que 11% des ménages ont une installation solaire thermique pour produire de l'eau chaude sanitaire et 9% des ménages en ont une avec appoint de chauffage. 80% n'a pas d'installations solaire thermique. Il reste donc du potentiel pour nous améliorer. **N'oubliez pas que votre commune et l'Etat accordent des primes pour ce type d'installation ! Pour plus d'info appelez votre commune au 26.88.28.20 !**



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Thermische Solaranlagen / Solaire thermique



12. Undeel un Haiser mat Photovoltaik-Anlag
9% vun den Haushälter déi matgemaach hunn, hunn eng Solaranlag (fir Strom ze produzéieren). Wann Dir wëllt wëssen ob ären Daach sech eegent fir eng Solaranlag, dann **kommt op är Gemeng (Tel. 26 88 28 20) den Solarkadaster ukucken!**

Ménages avec installation solaire photovoltaïque
9% de nos ménages ont indiqué avoir une installation photovoltaïque (produisant de l'électricité) sur leur toit. Si vous n'avez pas encore de panneaux solaires et si vous vous demandez si une telle installation est judicieuse pour votre maison, **venez consulter le cadastre solaire auprès de votre commune (Tel. 26 88 28 20) !**

Photovoltaik - Anlage / Installation Photovoltaïque





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich

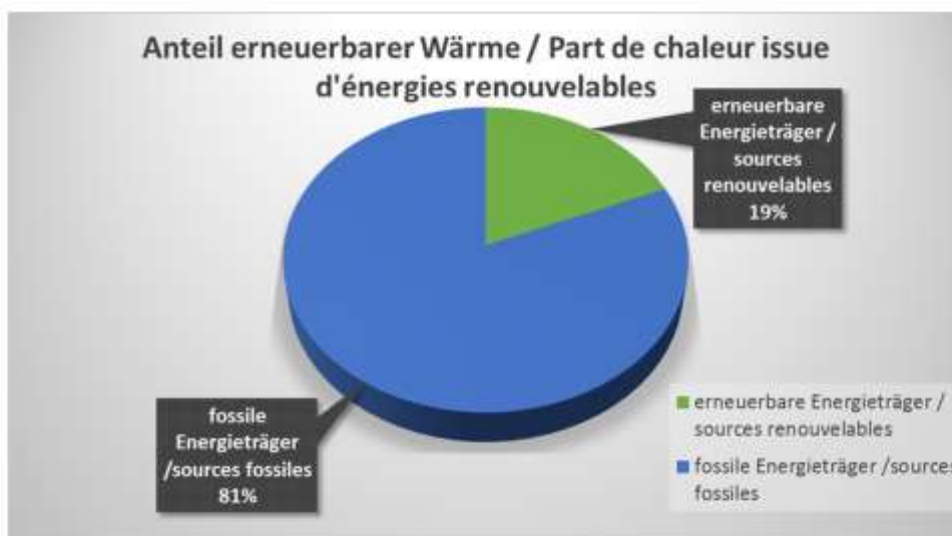


13. Undeel un Wiermt aus erneierbaren Energiequellen

Wéi schonn ugeschwat interesséiert sech d'Klimateam och vu wou eis Energie hier kënnt. Am Klimapakt ass den Undeel un erneierbarer Wiermt e wichtigen Indikator, deen et gëllt iwwer di nächste Joeren ze erhéijen. De Moment leie mir laut der Ëmfro bei 19% erneierbaren Energieträger bei der Produktioun vun Wiermt (mat Stéckholz, Pellets, Holzhackschnitzel, thermesch Solaranlagen an Wärmepompe).

Chaleur issue de sources d'énergies renouvelables

La part de la chaleur issue d'énergies renouvelables est un indicateur important dans le Pacte Climat et il s'agit de l'augmenter au cours des années à venir et se distancer des sources d'énergies fossiles. Actuellement, on se situe à un taux de 19% d'énergies renouvelables dans la production de chaleur (avec du bois, pellets, copeaux de bois, solaire thermique, pompe à chaleur).



14. Undeel un Strom aus erneierbaren Energien an eiser Gemeng

2014 hu mir 12% vum Strom deen mir an der Gemeng insgesamt verbrauchen mat Solarenergie aus der Gemeng produzéiert. D'Gemeng huet sech als Ziel gesat dësen Undeel bis 2020 op 25% ze erhéijen. Dowéinst huet d'Gemeng och een Solarkadaster an Opdrag ginn fir di Daach-Flächen déi sech gutt eegenen fir Solaranlagen einfach kënnen ze fannen.

Electricité issue de sources d'énergies renouvelables

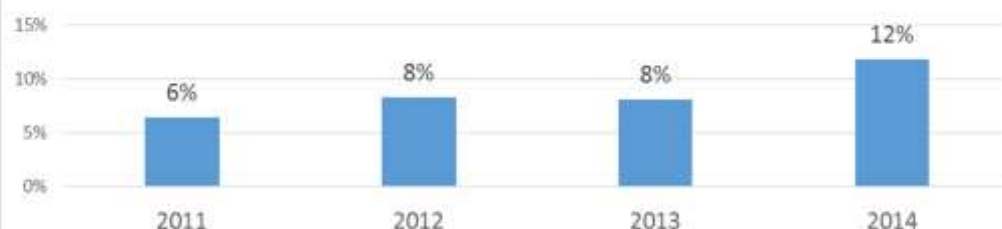
En 2014, 12% de notre consommation d'électricité a été produite dans notre commune avec des panneaux solaires. La commune s'est donnée comme objectif d'atteindre un taux de couverture de 25% jusqu'en 2020. Le nouveau cadastre solaire permettra de voir le potentiel solaire de tous les toits dans la commune.



KlimaPakt
mune Gemeinde engagiert sich



Welchen Anteil von unserem Stromverbrauch wird in unserer Gemeinde mit erneuerbaren Energien produziert? Quelle
part de notre consommation d'électricité est produite dans notre commune avec des énergies renouvelables?



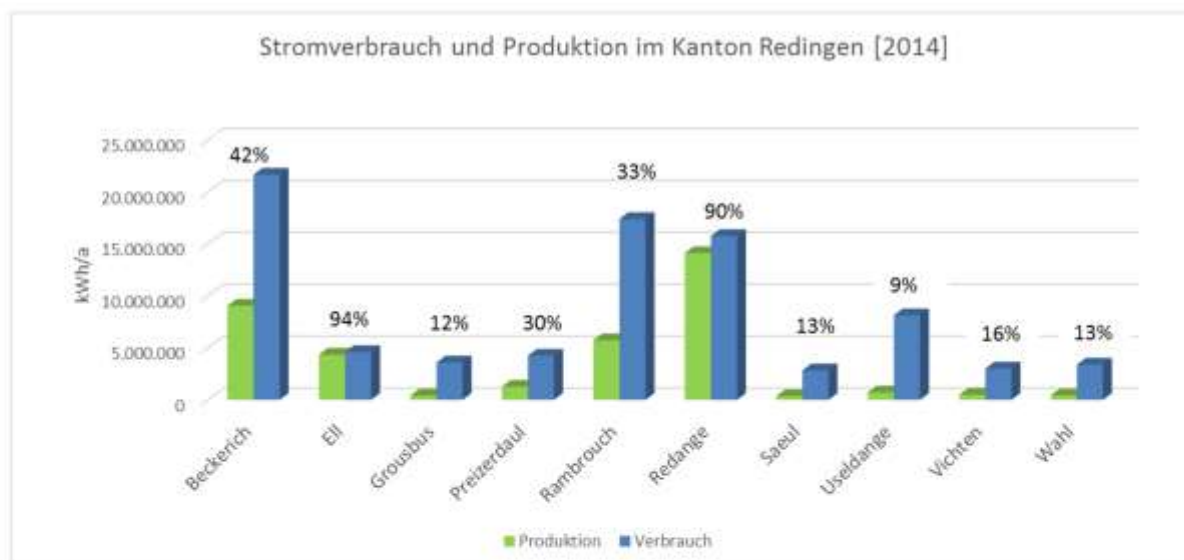
15. Am Verglach mat den aner Gemengen aus dem Kanton.

Eis Gemeng läit mat 12% am Verglach mat aner Gemengen aus dem Kanton relativ hannen. Di Gemengen mat engem héijen Deckungsgrad wéi Réiden, Biekerech, Ell hunn Biogasanlagen déi vill Strom produzéieren.

15. En comparaison avec les autres commune du Canton de Redange

Notre commune se trouve plutôt dans le dernier peloton des communes. Les communes ayant un taux de couverture élevé ont une installation de biogaz (Redange, Ell, Beckerich)

Stromverbrauch und Produktion im Kanton Redingen [2014]





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Conclusiounen :

1. Een vun eisen Zieler ass et den Deckungsgrad vun erneierbaren Energien souwuel an der Stroumproduktioun wéi och am Hëtzes ze erhéijen. Wann Dir wëllt di gratis Energie vun der Sonn notzen, dann kommt op d'Gemeng den **neien Solarkadaster** ukucken, deen seet lech genau wéi ären Daach läit an op eng Solaranlag Sënn mécht. Vergiess net dass Dir **vun ärer Gemeng an vum Staat Subsiden** kritt fir Solar-Anlagen (thermesch + Photovoltaik).
2. Fir Stroum ze spueren, denkt drun dass Dir kennt beim **Austausch vun ärer aler Heizungspompe 50€** (wann Klass A) beim EnergieAtelier ufroen! Dir kennt sou bis zu 10% Stroum aspueren!
3. Bei der Verbrennung vun Masutt entsteet den Klima-schiedlechen Gas CO₂. Wann Dir är al Masuttsheizung wëllt ersetzen, denkt drun dass et **Alternativen zum Masutt** ginn déi méi klimafrendlech sinn! **Frot no beim EnergieAtelier fir eng gratis Berodung (Tel. 26 62 08 01)! Den EnergieAtelier gëtt vun Ärer Gemeng matfinanziert.**

Conclusions

1. Un de nos objectifs est d'augmenter la part des énergies renouvelables aussi bien dans la production d'électricité que dans celle de la chaleur. Si vous voulez utiliser l'énergie gratuite que le soleil nous envoie tous les jours, venez consulter le nouveau cadastre solaire à la Commune. Il vous montre si votre toiture est bien orientée et si une telle installation se rentabilise. N'oubliez pas que votre commune et l'Etat Luxembourgeois donnent des subventions pour le solaire thermique et le photovoltaïque.
2. En échangeant votre vieille pompe de chauffage avec un modèle de classe A, vous avez droit à une prime communale de 50€! Demandez auprès de l'EnergieAtelier (Te. 26 62 08 01)! Ainsi, vous pouvez économiser jusqu'à 10% d'électricité.
3. Lors de la combustion du Mazout, il y a production de CO₂, un gaz à effet de serre. Si vous planifiez de remplacer votre vieille chaudière de Mazout, pensez aux alternatives basées sur les énergies renouvelables (pellets, bois,...)! **Demandez un Conseil gratuit auprès de l'EnergieAtelier (26 62 08 01) financé par votre Commune !**



Klimaschutz- Leitbild der Gemeinde Grosbous

Die Gemeinde Grosbous nimmt seit November 2013 gemeinsam mit den anderen neun Gemeinden des Kanton Redingen am Klimapakt teil.

Dieses Leitbild soll die wichtigsten quantitativen und qualitativen Ziele der kommunalen Energie- und Klimaschutzpolitik zusammenfassen. Es dient dem Gemeinde- und Schöffenrat als Leitfaden für zukünftiges Handeln und Planen.

1. Präambel

Die Gemeinde Grosbous setzt sich für eine nachhaltige Entwicklung ein, die nachfolgenden Generationen den größtmöglichen Freiraum geben soll, ihr Lebensumfeld selbstbestimmt zu gestalten. Sie fordert im Rahmen ihrer Möglichkeiten den verantwortungsvollen Umgang mit Ressourcen aller Art (z. B. Energie, Boden, Wasser).

Die fortlaufende Teilnahme am Klimapakt, welcher sich auf den European-Energy-Award - Prozess stützt, dient dabei als maßgebliches Leit- und Bewertungsinstrument, das die umweltpolitischen Aktivitäten, nach vorausgegangenen Diskussionsprozessen im Klimateam und im Schöffen/Gemeinderat strukturiert und umsetzen soll.

Die Gemeinde informiert und kommuniziert regelmäßig mit ihren Bürgerinnen und Bürgern sowie mit allen ansässigen Betrieben, Vereinen und Schulen über die geplanten Ziele.

2. Zielvorgaben

2.1. Qualitative Ziele bis zum Jahr 2020

2.1.1 Entwicklungsplanung und Raumordnung

Die Gemeinde Grosbous nutzt im Rahmen der Gemeindeentwicklungsplanung (PAG) die Möglichkeiten, günstige Voraussetzungen für energieeffiziente Siedlungskonzepte zu schaffen.

In der Raumplanung werden energetische und klimaschutzrelevante Aspekte stets berücksichtigt. In allen neuen Bauvorhaben wird auf die Bereitstellung und Umsetzung von Korridoren für sanfte Mobilität geachtet.

Bei der Entwicklung von Neubaugebieten und kommunalen Projekten wird stets die kantonale Checkliste benutzt um maximal den Spielraum in Bezug auf Energieeffizienz, Ressourcenschonung und das Potenzial erneuerbarer Energien zu nutzen.

2.1.2 Kommunales Energiemanagement

Die Gemeinde wird weiterhin eine vollständige energetische Buchhaltung führen, welche eine präzise und regelmäßige Auswertung der Energie – und Wasserverbräuche ermöglicht. Dank einer optimierten Regelungstechnik will die Gemeinde die vorhandenen Energieeinsparpotenziale in den kommenden Jahren ausschöpfen.



Die Möglichkeiten der Wasserverbrauchsreduzierung und -Optimierung sollen so weit wie möglich ausgenutzt werden.

Die Verbräuche werden in regelmäßigen Abständen den Nutzern und den Einwohnern der Gemeinde mitgeteilt.

Neue kommunale Gebäude werden konsequent in Passivhaus-Standard errichtet. Bei bestehenden Gebäuden besteht die Bestrebung die Wärmeschutzhülle und die Gesamt-Energieeffizienz systematisch durch Sanierungsmaßnahmen (Dämmung, neue Fenster, effiziente Heizungen,...) zu verbessern.

Die Gemeinde wird über die nächsten Jahre die gesamte kommunale Straßenbeleuchtung auf LED-Technologie umrüsten.

2.1.3 Versorgung und Entsorgung

Die Gemeinde fördert den Ausbau erneuerbarer Energieträger im Gemeindegebiet durch Aktionen und finanzielle Anreize. Besonders die Sonnenenergie soll für die Produktion von Strom (Photovoltaik) und die Produktion von Wärme (thermische Solaranlagen) ausgenutzt werden. Aus diesem Grund, wurde ein Solarkataster erstellt welcher den Bürgern das Solar-Potenzial visuell zeigt.

In der Wasserversorgung, strebt die Gemeinde die Selbstversorgung mit ihren eigenen Quellen an.

Die Gemeinde setzt sich für eine verstärkte Trennung des Abfalls ein (Biotonne).

2.1.4 Mobilität

Die Gemeinde setzt systematisch auf Verkehrsvermeidung, eine Förderung des nicht-motorisierten Verkehrs und des öffentlichen Verkehrs. Auf allen kommunalen Straßen werden 30er Zonen eingeführt. Um den Schulkomplex soll nach Möglichkeit eine verkehrsberuhigte Zone eingerichtet werden.

Im kantonalen Mobilitätskonzept werden Maßnahmen ausgearbeitet um den öffentlichen Verkehr attraktiver zu gestalten und ihn konkurrenzfähig gegenüber dem motorisierten Individualverkehr zu machen. Die Gemeinde beteiligt sich des Weiteren beim Aufbau einer regionalen Mobilitätszentrale.

Das regionale Radweg-Vernetzungsprojekt (Leader) wird umgesetzt und bei Bedarf erweitert. Die Gemeinde Groussbus plant und setzt mit ihren Nachbargemeinden eine neue nationale Radpiste (PC25) um.

In der Gemeindeverwaltung wird auf ein intelligentes und nachhaltiges Mobilitätsverhalten gesetzt und der kommunale Fuhrpark soll auf klimaschonende Weise betrieben werden.

2.1.5 Interne Organisation

Bei allen Verwaltungsabläufen ist ein energieeffizienter und ressourcenschonender Umgang Handlungsgebot für alle Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter.

Bei der Beschaffung wird konsequent auf Energie- und Umweltaspekte geachtet und die Gemeinde setzt die erstellten Beschaffungsrichtlinien konsequent um. Die Gemeinde wird sich für mehr Biodiversität auf kommunalen Grünflächen einsetzen und auf den Gebrauch von Pestiziden verzichten.



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Die Weiterbildung der kommunalen Mitarbeiter im Energie- und Klimaschutzbereich soll weiterhin eine Priorität bleiben.

2.1.6 Kommunikation

Die Gemeinde betreibt gezielt Öffentlichkeitsarbeit, um die im Leitbild formulierten Ziele, die geplanten Maßnahmen und die bereits erreichten Ziele einem möglichst breiten Personenkreis publik zu machen.

Die Gemeinde will weiterhin verstärkt mit Kommissionen, Schulen, lokalen Vereinen und dem EnergieAtelier im Bereich nachhaltiger Entwicklung zusammenarbeiten.

Die Zusammenarbeit mit den anderen Gemeinden des Kantons wird im Rahmen des Klimapakts verstärkt durch die regionalen Klimateam-Versammlungen.

2.2 Quantitative Ziele bis zum Jahr 2020

2.2.1. Entwicklungsplanung und Raumordnung

- Die bestehende Energie- und CO₂-Bilanz aus dem Jahr 2014 wird regelmäßig im Rahmen des Klimapaktes aktualisiert.
- Weitere Bilanzen (Wasser, Abfall, Strom, Anteil erneuerbarer Strom, Anzahl PKW) werden jährlich erstellt.

2.2.2. Kommunales Energiemanagement

Die Strom- und Wärmeverbräuche der kommunalen Gebäude sollen durch eine optimierte **Regelung, neue hocheffiziente Heizungen und Sanierungsmaßnahmen** kontinuierlich reduziert werden:

- Zielwerte für den Wärmeverbrauch der kommunalen Gebäude:

1 Liter Heizöl (Mazout) = 10 kWh

- Centre Weiherisaift: Erreichen des Zielwertes (Enercoach)





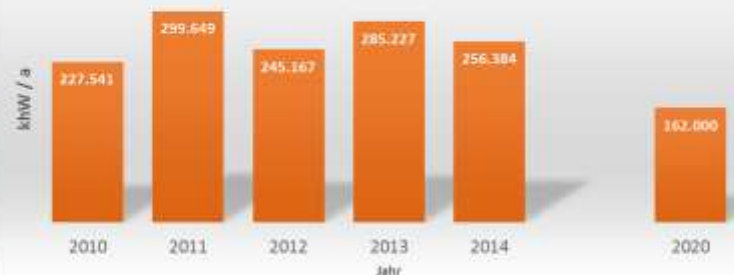
KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich.



- Gemeinde und Schulgebäude: Erreichen des Zielwertes (Enercoach)



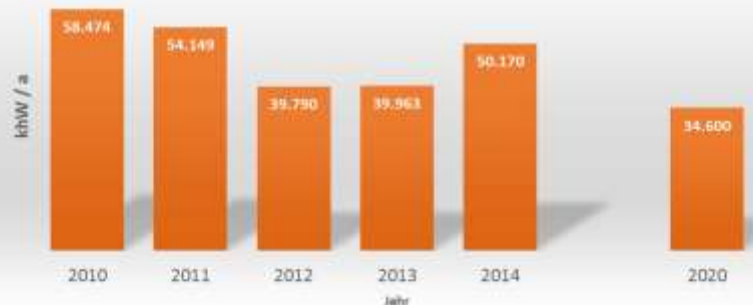
Wärmeverbrauch - Gebäude der Schule + Gemeinde in Groussbus [kWh/a]



- Schule Dellen: 30% -Reduktion auf 200 kWh/m²



Wärmeverbrauch - Schule Dellen [kWh/a]



- Centre Polyvalent Prommenhaff: Erreichen des Referenzwertes (Enercoach)



Wärmeverbrauch - Centre Prommenhaff [kWh/a]





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



- Sprétzenhaus: Erreichen des Referenzwertes (Enercoach)



- Festsaal Dellen: Erreichen des Referenzwertes (Enercoach)



- Zielwerte für den Stromverbrauch der kommunalen Gebäude

- Centre Weiherstädt: Erreichen des Zielwertes (Enercoach)





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



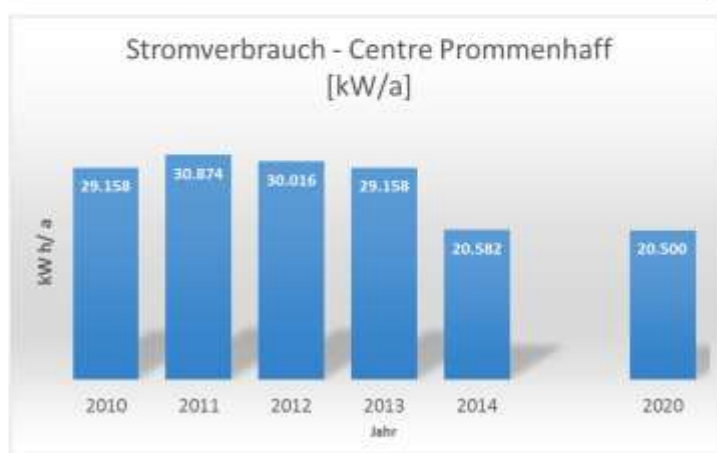
- Gemeinde und Schulgebäude: Erreichen des Referenzwertes (Enercoach)



- Schule Dellen: Erreichen des Referenzwertes (Enercoach)



- Centre Polyvalent Prommenhaff: Erreichen des Zielwertes (Enercoach)





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



- Sprétzenhaus: Erreichen des Zielwertes (Enercoach)



- Festsaal Dellen: 30-Reduktion auf 25 kWh/m2





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



- Wasserverbrauch der kommunalen Gebäude: Keine Erhöhung des kommunalen Wasserverbrauchs (Referenz: 2014)

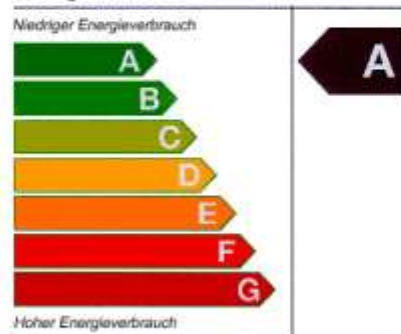


- CO₂ Reduzierung in den kommunalen Gebäuden: 35% (Einsparung von 225'000 kWh/a)



- Alle Heizungsanlagen entsprechen der Energieklasse A.
Mit einer neuen Heizungsanlage kann man bis zu 450 kWh Strom pro Jahr einsparen.

Energieklassen





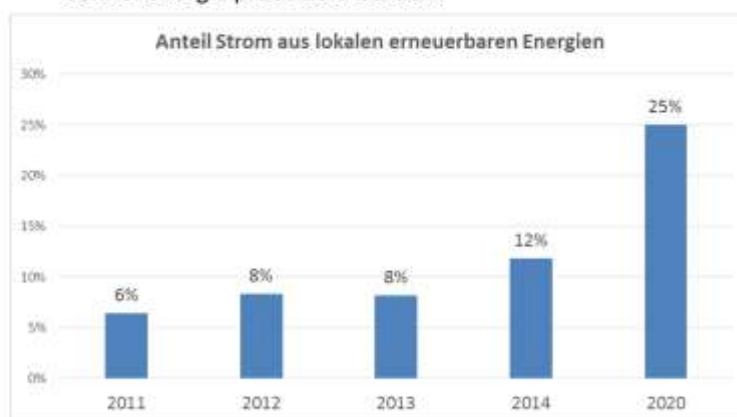
KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Versorgung

2.2.3. und Entsorgung

- Deckungsgrad bis 2020 mit erneuerbaren Energien auf dem Gemeindegebiet:
 - 25% des Strombedarfs (2014: 12%). Dieser Strom soll hauptsächlich aus der Sonnenenergie produziert werden.



- 25% des Wärmebedarfs (2014: 19%). Die neuen Häuser heizen mit erneuerbaren Energiequellen.



- Keine Erhöhung des Pro-Kopf-Stromverbrauchs. Die Gemeinde Grosbus liegt gut im kantonalen Durchschnitt des Pro-Kopf-Stromverbrauchs. Da in den neuen Häusern (Passiv- und Niedrigenergiehäuser) mehr Energie für Wärmezubereitung aus Strom bezogen wird als bei den älteren Häusern wird der Stromverbrauch in Zukunft wahrscheinlich steigen.





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich.



- Senkung des Pro-Kopf-Wärmeverbrauchs von 10% (Referenz 2014 = 11'400 kWh/a). Durch weitere Isolationsmaßnahmen, Auswechseln von alten Heizungen und bessere Regelung wird der Wärmeverbrauch bei den Haushalten in den kommenden Jahren sinken.



- Keine Erhöhung des Pro-Kopf-Wasserverbrauchs (Referenz 2014 = 38 m³/a/hab). Mit 104 Liter / Tag / Einwohner liegt unsere Gemeinde sehr gut im luxemburgischen Durchschnitt von 134 Liter / Tag / Einwohner).





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



2.2.4. Mobilität

- 5 installierte Geschwindigkeitsmesser bis 2020: 2014 bereits umgesetzt
- Ausschilderung von 10 Kilometer Fahrradweg auf dem regionalen und staatlichen Radwegnetz



- Einführung von 30er Zonen auf allen kommunalen Straßen



2.2.5. Interne Organisation

- Mindestens 4 Versammlungen des Klimateams pro Jahr
- 24 Weiterbildungsstunden pro Jahr im technischen Dienst
- Umsetzung der Beschaffungsrichtlinien

2.2.6. Kommunikation und Kooperation

- Mind. 2 Seiten über Klimaschutz / Energie in jeder Gemeindezeitung
- 20 Beratungen pro Jahr vom Energie-Atelier (2013: 27, 2014: 10)
- 30 ausbezahlte Primes für energieeffiziente Haushaltsgeräte pro Jahr (2013: 28, 2014: 49)



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Klimaschützer aus eiser Gemeng

Mir presentéieren an den nächsten Säiten Bierger aus eiser Gemeng déi sech fir méi Klimaschutz asetzen:

1. Danielle a Jean-Paul Wagener vun Dellen: Ganz agreabel Hëtzt mat Wandheizung a Lehmbozt

“Wann eist Haus kinnt schwätzen, dann hätt et bestëmmt vill spannend Geschichten ze erziele vu senge méi wéi 250 Joer hei zu Dellen! Mir sinn awer réischt virun 3 Joer erageplënnert an hunn dunn ugefaang viles selwer ze renovéieren. Wéi mir bis gesinn hunn wéivill Masutt di al Heizung geschléckt huet, wor eis Décisioun séier geholl, dass déi raus muss. Am Ufank ware mer e bësse virum groussen Invest zrëckgeschreckt, **mee haut géinge mer eis nei Holzhackschnetz-Anlag (45 kW) fir näischt méi op der Welt hier ginn!**



Fir dass d'Hëtzt am Haus bleift, hu mir eis Bausse-Wänn vu banne mat Holzfaserplaquen isoléiert an de Buedem vum Rez-de-Chaussée mat Blähglas (recycléiertem Glas) gedämmt. Dunn hu mer Wand-Heizungen (Foto) a praktesch all Zëmmer agebaut iert mer de Finissage mat Lehmbozt gemaach hunn. **Di ganz angenehme Strahlungswiermt vun der Wandheizung schaaft e super Raumklima heibannen.** Am Summer kinnte mer d'Wandheizung souguer fir ze kille benotzen, mee dat brauche mer net, well di deck Mauer eis genuch vun der Hëtzt schützen. De Lehmbozt uewen drop ass dann d'Krëinung a suergt fir eng Regulatioun vun der Loftflichtegkeet, de Lehm otemt richtig an absorbéiert souguer de Geroch.

Well mir Zougang zu Bëscher an och genuch Plaz hunn fir den Hackschnetz ze stockéieren, kascht eis d'Hetzen elo manner wéi 200€ am Joer. **Mam Masutt waren d'Käschte gutt 15 Mol sou héich!!** Et rentéiert sech also! Eise schéinen, ale Kolonnenuewen ass leider iwwerflësseg ginn, well wann mer deen umaachen, dann hu mer eng richtig Sauna hei bannen!

Als nächst plange mer eise Späicher z'isoléieren, eng Solaranlag um Pärdsstall z'installéieren an eng Reewaasser-Anlag ze montéieren.”



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich.



2. D'Famill Schuster-Schaltz vu Groussbus: eng autark Famill an de gréisste Stromproduzent an der Gemeng!

"Eis éischt Solaranlag (20 kWp) hu mer 2003 installéiert an dat wor wahrscheinlech och di éischt am Duerf. Nodeems mer 2012 d'Scheier komplett néi gemat hunn, ass dunn eng 30 kWp Anlag derbäi komm. Mir produzéieren elo am Duerchschnitt eng 49'000 kWh pro Joer (entspricht dem Verbrauch von 8 Groussbuser Haushälter während engem Joer). Fir dass d'Produktioun och sou héich bleibt, iwwerwaache mer d'Anlag gutt a botzen d'Panneau'en regelméisseg.



Gehëtzt hu mer nach ëmmer haaptsächlech mat Holz aus eisen eegene Bëscher. 1980 krute mer eis éischt Scheet-Holz-Heizung, dunn 2012 eis aktuell Holzackschnitzel-Anlag (96 kW), wou och d'Haus vun eiser Duechter a senger Famill ugeschloss ass (Foto). Des Anlag (mer benotzen se fir ze hetzen an eist Waasser waarm ze maachen) ass ee richtegt Goldstéck an ass dat bescht wat eis hätt kenne geschéien! Mir hu kee Pufferspäicher, well am Uewen dauernd eng Glous ubléift. Doduercher killt d'Heizung net ëmmer rëm of an et entsteet weder Kondenswaasser nach Rascht. Des Heizung mécht guer keen Dreck, mir kinnten eis wäiss Wäsch dernieft ophänken! Dank de Subsiden vum Staat, bezitt sech des Anlag och séier zréck.

Zenter eisen Dach isoléiert gouf, bleibt net nëmmen de Schnéi um Dach léien, mee et ass och méi waarm um ieweschten Stack. Lo wëlle mer just nach d'Fënsteren ersetzen fir dass deen Zoch ophält.



An eise Gaart planze mer alles un, vun Ënnen iwwer Zalat, Äerdbier an Tomaten. Och wann et am Supermarché méi bëlle ass a vill manner Aarbecht verlaangt, d'Qualitéit vum Uebst a Geméis aus dem eegene Gaart ass eppes komplett anescht."

A well d'Famill Schuster-Schaltz nieft der Solaranlag, de Bëscher, dem Gaart och nach Hénger an ee Bauerenhaff huet, ass si praktesch autark: "Mir brauchen lo just nach Diesel fir eisen Auto anzekafen!"



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



3. Claude Glesener vu Groussbus: Mam Bus relax op d'Aarbecht

“Um 6:01 fiert de Bus vum Sprëtzenhaus zu Groussbus fort an um 6.42 kommen ech mam Zuch op der Stater Gare un no enger kuerzer Escale zu Miersch. **Wann ee sech mam Auto un de Code de la Route hält, kritt een déi Zäit mol net em Mëtternuecht hin.** Zousätzlech zum Zäitgewann, verzichten ech mam ëffentleche Verkéier op vill Stress: **mam Auto all Daach moies an owes am Stau zwëschen Koplescht an Briddel oder Walfer a Lëtzebuerg ze stoen ass Wahnsinn.** Am Bus an Zuch kann ech mir mäin Dach gemittlech duerch den Kapp goen loossen an iwwerloossen de Stress dem Chauffeur!

Duerch d'Aarbecht sinn ech un den M-Pass (*Joresabonnement fir de gesamten ëffentlechen Verkéier leider just fir Entreprises*) komm zum Präis vun nëmmen 396 € d'Joer. Fir dee Präis kann ech sécher net ee Joer mam Privat-Auto op d'Aarbecht fueren.

Heinsdo héieren ech Leit vun Schläichweeër schwärmen, mee déi Weeër sinn à long terme och keng Alternativ. Duerch déi Em-Organisatioun vum Bus-Netz an a ronderëm Stad ass den ëffentlechen Transport leider a mengen An nëmmen bedingt méi attraktiv ginn. Wëll fir datt den ëffentlechen Verkéier hei zu Lëtzebuerg genotzt gëtt, muss en:

1. Richteg getakt a vernetzt sinn
2. Däerf en zäitlech net vill méi laang brauchen wéi den Auto, am beschten manner laang
3. D'Fahrpläng mussen einfach ze verstoen sinn
4. D'Horairen mussen ugepasst sinn (un d'Schoulstonnen, Aarbechtsstonnen,...)
5. D'Bus-Arrêten mussen sécher an no bei den Aarbechtsplazen sinn (z.B. Zone d'activités,...) an dem Notzer e gewëssenen Confort bidden an
6. Et soll een sou man wéi méiglech mussen ëmklammen.

Besonnenesch bei de Schüler ass den Hiewel unzesetzen, fir een Ëmdenken beim Mobilitéitsverhalen ze erreechen. Hei ass de Wiessel méi einfach wéi bei engem Erwuessenen deen schonn 20 a méi Joeren mam Privatauto schaffe fiert.

No mengen Erfahrungen aus de leschten Joeren wëll ech net méi zrëck an di aldeegleche Muerks fir mam Auto an d'Stad ran a raus mussen ze fueren an ech hoffen, dass de Bus och fir ëmmer méi Leit eng Alternativ zum Auto gëtt. “





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



4. D'Famill Pauly-Pitz vu Groussbus: Renovatioun mat Häerz a Séil vun enger aler Millen

“Wéi mer d'Millen 2005 fir d'éischt besichtegt hunn, si mer direkt vun hirem Charme verzaubert ginn: ee richtegen Zeien aus laang vergaangenen Zäiten, dee schon op der Ferraris Kaart vun 1776 drop ass! D'Iddie wat een alles dorausser kinnt maachen, si nëmmen sou aus eis rausgespruddelt an d'Décisioun fir ze kafen wor direkt geholl. **Bei der Renovatioun wor eis immens wichteg d'Autenticitéit, d'Bausubstanz an den Patrimoine vun der Millen** (mam Triichter, Millen-Stull,...) **maximal ze erhalen an ze valoriséieren.** De Service vum Sites et Monuments huet eis och kloer Virschrëften ginn, un déi mir eis natierlech gehalen hunn. Mir hunn alles selwer geplangt, entworfen an mat 3 Aarbechter während 3,5 Joer selwer ëmgesat.



Verschidden authentesch Baudeeler wéi eis Viischtdir, d'Dunnen oder d'Feierplaz, hu mer an alen Haiser kräiz a quier uechtert d'Land récupéréiert an agebaut. **Mat den Masuttspräiser vun 2008 wor et net virstellbar d'Millen mat Masutt ze hetzen ouni aarm ze ginn. Dowéinst hu mir eis fir erneierbar Energien entscheet an eng Sole/Waasser-Wärmepompe gewielt, di souwuel eis Hëtzes wéi och eist Waarmwaasser produzéiert.** Et léien 2,4 km Schlaich an eisem Gaart an dat geet masseg duer fir d'Millen an di ausgebaute Scheier ze wiermen. An all Zëmmer ass eng Buedem-Heizung geluecht ginn an wou mer den original Buedem erhalen wollten, ass eng Wand-Heizung agebaut ginn. Fir dass mer net zevill mussen hëtzen, hu mer d'Aussenfacade an den Daach gutt isoléiert, sou dass mir elo op een B/C am Energiepass kommen. Di bannescht Mauer an den Daach hu mer mat Lehm beworf, insgesamt sinn 32 Tonnen Lehm verschafft ginn.

A fir dass mer nieft der Energie och nach Waasser spueren, hu mer am Gaart een 8000 Liter Reenwaassertank agebaut, deen un d'Toiletten, d'Wäschmaschinn, d'Spullmaschinn an de Gaardeschlauch ugeschloss ass. Dat klappt tiptop bis elo!

Sécherlech woren et 3 laanger Joren, wou mer all Weekend an all Vakanz un eisem Projet geschafft hunn a finanziell wor et och eng Herausfuerung. Mee lo ass eis Millen dat schéinsten Doheem dat mir eis kennen virstellen a mir sinn ganz frou dass sech di ganz Méi an vill Aarbecht richtig gelount hunn.”





KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



5. D'Famill Faber-Ries vu Groussbus: am léifsten aus Eegen Produktioun!

“Mir versichen sou gutt et geet alles selwer ze produzéieren.

Fänke mer mam Hëtze vum Haus un: Ech maache vill Holz an well ech all dat Holz komplett verwäerte wëll an gläichzäiteg eppes fir d'Ëmwelt maachen, wor eng Holzhackschnitzel-Anlag gekoppelt un eng thermesch Solaranlag genau dat richteg fir eis. Iwwert ee klengen Réseau sinn elo am ganzen 6 Wunn-Unitéiten ugeschloss an dat klappt wonnerbar .

Mat eiser Solaranlag produzéieren mir Stroum, gutt di duebel Quantitéit wéi mir als Famill pro Joer brauchen (ca. 14'000 kWh).

Vrun kuerzem hunn ech Angus Kéi (Foto) kaf, déi op enger Biodiversitéit-Wiss vum SICONA lafen. Des Wiss ass sech selwer iwwerlooss, et gëtt weder gedüngt, nach geméit oder geséint.



Dësweideren hunn ech nach Limousin Ranner, Schof an Klengdéieren an fir d'Erhalen vun der Traditioun 3 Ardenner Päerd als Hobby.

Ech sinn keen Bio-Bauer, mee well awer probéieren mäin Deel zur Biodiversitéit bäizedroen an souvill wéi méiglech selwer fir eis doheem produzéieren. “



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich.



Primen fir erneierbar Energien & Renovatioun

Primes pour installations d'énergies renouvelables et assainissement

Kommunal Primen / Primes Communales

D'Gemeng Groussbus vergëtt zousätzlech zum Staat **Primen fir thermesch Solaranlagen** (50% vun den staatlechen Primen).

La Commune de Groussbus accorde une subvention unique aux particuliers pour une installation de capteurs thermiques (50% des primes étatiques).

Technologie	Primes	Montant Maximal
Capteur thermique pour la production d'eau chaude	50% vun den staatlechen Primmen	1'500 € (maison individuelle) 5'000 € (immeuble d'apparts)
Capteur thermique pour la production d'eau chaude et le chauffage d'appoint des locaux	50% vun den staatlechen Primmen	2'500 € (maison individuelle) 5'000 € (immeuble d'apparts)



Wann Dir lech net sécher sidd, op sou eng Installatioun op ärem Daach Sënn mécht oder wann Dir soss Informatiounen zu dësen Installatiounen wëllt, rufft den Energieberater oder vum Kanton Réiden bei lech heem fir eng gratis Berodung! **Tel. 26 62 08 01**

Si vous n'êtes pas sûr si une telle installation est judicieuse pour votre maison ou si vous avez des questions quelconques à ce sujet, n'hésitez pas à appeler le Conseiller en Energie du Canton de Redange pour un conseil gratuit chez vous! **Tel : 26 62 08 01**

Fir **Solaranlagen** (Stroumproduktioun) accordéiert d'Gemeng nieft dem Staat folgend Primen:

En plus des primes pour des installations photovoltaïques de l'Etat, la commune de Groussbus accorde également des primes communales:

Puissance (kWp)	Montant primes communales (€)
=< 1	250
2	500
3	750
4 - 16	1'000
> 16	1'500

Zousätzlech gëtt eis Gemeng di selwecht Primen fir **Reewaassersammelanlagen** wéi de Staat (=25% vum coût effectif) ze ginn:

De plus, notre commune accorde la même subvention pour une installation de collecte des eaux de pluie que l'Etat (= 25% du coût effectif) :

Technologie	Primes (% du coût effectif)	Montant maximal
Reewaassersammelanlag / Installation de collecte des eaux de pluie	25 %	500 €



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich.



Staatlech Primen / Subventions étatiques

De Staat vergëtt Primen op folgenden Installatiounen:

L'Etat accorde des subventions sur les installations d'énergies renouvelables suivantes:

Technologie	Primes (% du coût effectif)	Montant maximal pour maison indiv.	Montant maximal pour immeuble
Solarenergie / Energie solaire			
Installation solaire thermique (eau chaude sanitaire)	50 %	2'500 €	2'500 € par unité max. 15'000 €
Installation solaire thermique avec appoint de chauffage	50%	4'000 €	4'000 € par unité max. 17'000 €
Installation solaire photovoltaïque	20 %	500 € /kWp (max. 30 kWp) Montage sur toit ou façade	
Wärmepumpe / Pompe à chaleur			
Erdwärmepumpe / Pompe à chaleur géothermique	50 %	8'000 €	6'000 € par unité max. 30'000 €
Luftwärmepumpe (nur in Passivhäusern) / Pompe à chaleur air-eau (uniquement pour maisons passives)	25 %	2'500 €	/
Holzenergie / Chauffage au bois			
Pellet- an Hackschnitzelkessel / Chaudière à granulés ou plaquettes de bois	40 %	5'000 €	4' 000 € par unité max. 20'000 €
Scheitholzessel / Chaudière à bûches de bois	25 %	2'500 €	-
Pelletofen / Poêle à granulés de bois	30 %	2'500 €	-

De Staat vergëtt en plus nach Primen fir Albausanéierung:

- Isolatioun vun der Bausse-Wand (vun baussen oder bannen)
- Isolatioun vum Daach
- Isolatioun vum Späicher Buedem
- Isolatioun vum Kellerplafond
- Fënsteren

L'Etat accorde en plus des subventions sur la rénovation énergétique:

- Isolation du mur extérieur (isolation extérieure et intérieure)
- Isolation de la toiture inclinée ou plate
- Isolation de la dalle du grenier
- Isolation de la dalle de la cave
- Fenêtres



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Primen fir erneierbar Energien & Renovatioun

Primes pour installations d'énergies renouvelables et assainissement

Di genau Konditiounen fannt Dir ënner:

<http://particuliers.myenergy.lu/> -> Soutien financier

Vous trouvez les conditions exactes sous :

<http://particuliers.myenergy.lu/> -> Soutien financier

Wann Dir heizou méi Informatiounen wellt,
rufft w.e.g. Äre kantonalen MyEnergy Infopoint
(Réidener EnergieAtelier) um 26 62 08 01!
Si vous avez des questions sur les subventions,
appelez l'Energie-Infoline de l'EnergieAtelier
(MyEnergy Infopoint): 26 62 08 01 !



Wat maachen eis Gemeng an d'Klimateam fir méi Klimaschutz?

SOLARKADASTER	REAFECTATIOUN VU GEMENGEGEBAIER	NEI VELOSPISTEN	MEI LIEWENSQUALITEIT	MOBILITEITSKONZEPT
<p>Mir produzéieren 12% vun eisem gesamten Stromverbrauch mat Sonnenenergie.</p> <p>Eist Ziel ass et bis 2020 25% vun eisem Verbrauch mat erneierbaren Energien ze decken.</p> <p>De Solarkadaster, deem de Solar-Potential vun all Daach-Fläch an der Gemeng uweist, hëllft eis dëst Ziel ze erreechen.</p> <p>Bierger kënnen de Solarkadaster op d'Gemeng ukucken kommen.</p> 	<p>Wa méiglech, sollen verschidde Gemengegebaier eng nei Affektatioun kréien. Heizou zielen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Prommenhaff gétt eis nei Maison Relais  <ul style="list-style-type: none"> - D'Paschtoueschhaus soll eng nei Crèche ginn  <ul style="list-style-type: none"> - D'Sprützenhaus wäert eis nei Gemeng ginn 	<p>D'Gemeng Groussbus ass mat hiren Nopeschgemengen amgaang, eng nei national Vélospiste (P.C. 25) ze plangen, déi vum Préizerdaul iwwer Groussbus op Mäerzeg wäert verlafen, wou se sech un d'bestehend PC16 zu Feelen uschleisst.</p>  <p>An Zesummenaarbecht mat der Verkéierskommissioun</p>	<p>Fir méi Liewensqualitéit an eiser Uertschaft ze schafen, sinn folgend Moosnamen geplangt /ëmgesat ginn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erofsetzen vun der Vitesse mat Vitesse-Miesser - Séchere Schoulwee - Ausbessere vum Fousswee-Netz - Aféieren vun 30er Zonen - Keng Pestiziden op den öffentlichen Plazen - Baue vun Spillplazen zesumme mat de Bierger  <p>An Zesummenaarbecht mat der Verkéierskommissioun</p>	<p>Di 10 Gemengen vum Kanton Réiden maachen de Moment eng Etude fir den öffentlichen Transport an eise Kanton ze verbessern, zB. mat Schnell-Bussen, P&R, besser Ubannung un den Zuch,...</p> <p>Eng besser Ubannung fir d'Vélosfuerer an d'Foussgänger ass och eng Prioritéit, genau wéi d'Verkéiersberouegung op eisen Hauptstroossen.</p> 



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



Wat huet eis Gemeng schonn zënter dem Bäitrëtt zum Klimapakt ëmgesat?

1. Verschidden Moossnamen fir d'Sécherheet vun den Foussgänger ze erhéijen sinn ëmgesat ginn, wéi zum Beispill d'Senken vun der Mauer bei der Schoul. Dëst soll d'Sicht vun den Autosfuerer op eventuell Schoulkanner verbessern.



D'Mauer virdrun



D'Mauer duerna

2. Optrichten vun 5 Vitesse-Miesser op eisen Haaptstroossen



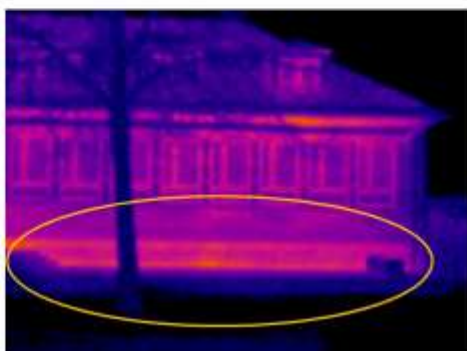


KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



3. Isolatioun vun dem Beräich hannert den Heizkierper an der Schoul an op der Gemeng

Eng Thermographie-Foto huet erginn, dass vill Wiermt hannert den Heizkierper vun der Schoul a Gemeng verluer geet. Dorops hin ass décidéiert ginn dësen Beräich ze dämmen:



4. Elektro-Velo fir den techneschen Dengscht

Den Gemengentechniker Alex Berchem fiert zënter e puer Méint mam Elektro-Velo duerch d'Gemeng:



5. Wiessel op Nova Naturstrom

Eis Gemeng huet d'Décisioun getraff op Nova Naturstrom ze wiesselen an sou nëmmen Strom aus rezenten erneierbaren Anlagen anzekafen.

6. Velo-Stänneren

Virun der Gemeng an der Schoul sinn nei Velosstänneren opgestallt ginn.





KlimaPakt
meng Gemeng engag

Kennt Dir den CO₂-Foussoofdrock vun engem



Duerchschnëttlech Wunnfläch pro Haushalt an eiser Gemeng: **172 m²** (Lëtzebuerg: 150m²)
Duerchschnëttlech Gréisst vun engem Haushalt an eiser Gemeng: **2,5 Persounen** (Lëtzebuerg: 2,4)
81% hëtzen mat **Masutt** (de Rescht mat Holz-5%, Pellet-5% & Wärmepompe-6% a Gas-3%)
Duerchschnëttlechen Masutts-Verbrauch pro Haushalt: **2'571 Liter / Joer** -> **3,3 Tonnen CO₂**
Duerchschnëttlechen Stromverbrauch pro Haushalt: **5'848 kWh/Joer** (Lët: 4'500) -> **0,13 Tonnen CO₂**



Fliger: Aller-Retour Lëtzebuerg- Rhodos (Total: 4'600 km) -> **1,31 Tonnen CO₂**



Auto: Duerchschnëttlech gefuere Kilometer pro Lëtzeburger an Joer: **15'000 km** -> **3,05 Tonnen CO₂**



lessen: Haaptsächlech aus dem Supermarché, all Daach Fleisch, geleeëntlech Tiefkühlkost an deelweis saisonal -> **1,74 Tonnen CO₂**



Konsum: Duerchschnëttlecht Kafverhalten, Prioritéit fir d'Funktionalitéit (net onbedengt Langliewegkeet oder bëllegsten Präis) -> **3,74 Tonnen CO₂**

Lëtzebuerg steet an den **internationalen Statistiken ganz schlecht** do, well mir nieft eisen **souwisoou schonn héijen Eegen-Emissiounen** och nach d'**Emissiounen vum Tank-Export** ugerechent kréien:

Treibhausgas-Em

IN TONNEN PRO KOPF, AUSGEWÄHLT

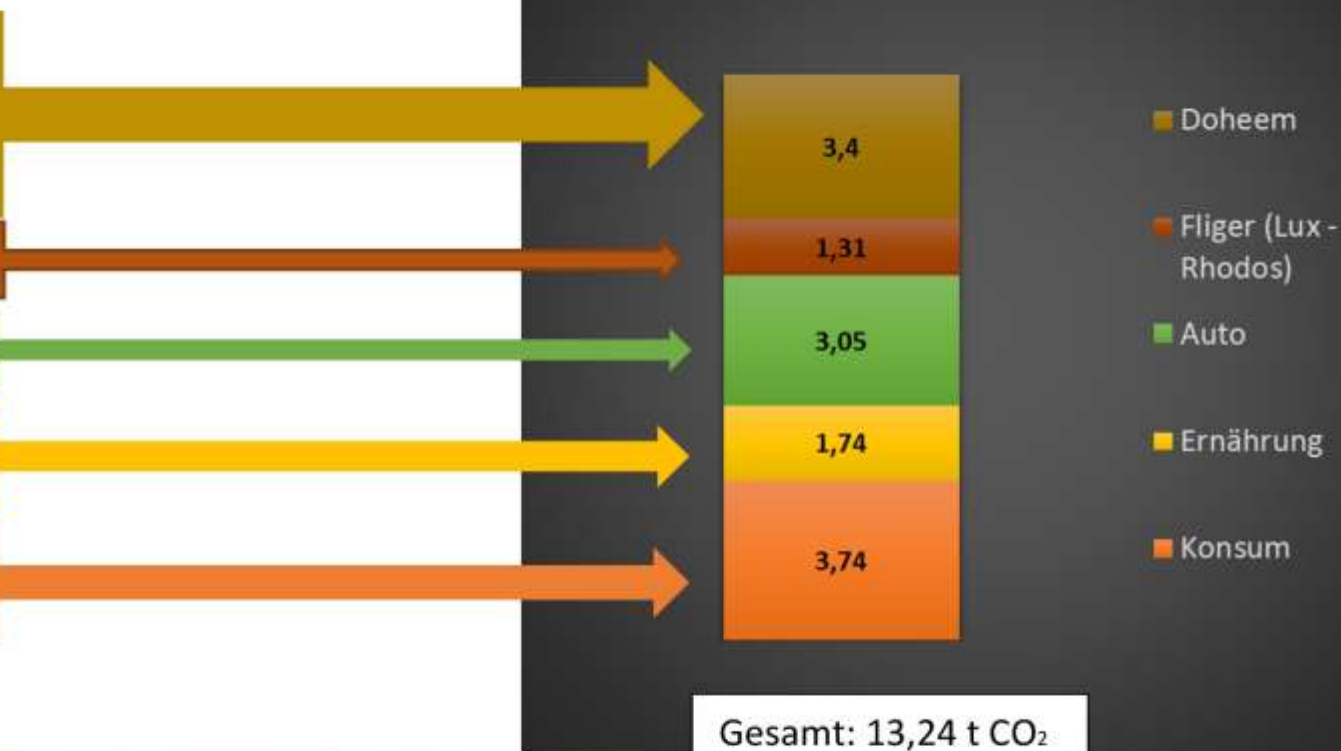


éiert sech



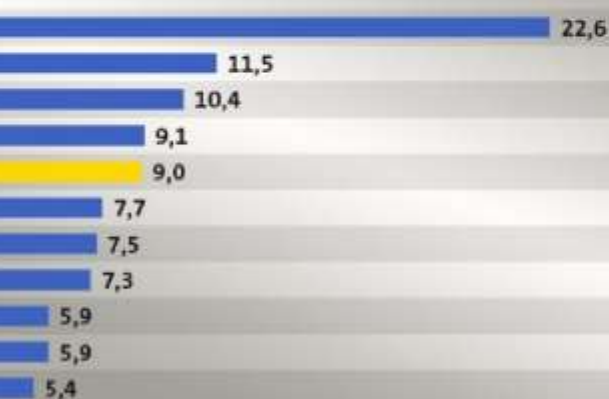
Groussbuser?

CO₂ Fouss-Oofdrock vun engem
Groussbuser [Tonnen CO₂]



issionen 2012

EU-LÄNDER



Quelle: EEA statista



KlimaPakt
meine Gemeinde engagiert sich



nova naturstrom

CERTIFICAT 2015

L'Administration communale GROUSBOUS opte pour nova naturstrom, une énergie issue entièrement de sources renouvelables, et contribue ainsi au respect de l'environnement.

Enovos à son tour, alimente le fonds nova naturstrom annuellement d'une somme de 200 000 euros. Ce fonds a pour objet la promotion et la mise en valeur des sources d'énergie renouvelables au Luxembourg.

Ainsi l'Administration communale GROUSBOUS mène une double action en faveur de la préservation de l'environnement et du développement durable.

Esch-sur-Alzette, avril 2015


Claude SIMON
Head of Sales Luxembourg


Jean-Luc SANTINELLI
Head of Sales

